

Narození Kristovo

Paremije a čtení z epištoly na večerní liturgii sv. Basila

Kněz: Velemoudrost!

Žalmista: Čtení z knihy stvoření.

Kněz: Pozor mějme!

Žalmista (čte 1. paremiji):

Na počátku stvořil Bůh nebe a zemi. Země pak byla nesličná a pustá a tma byla nad propastí; a Duch Boží vznášel se nad vodami. I řekl Bůh: Buď světlo. I bylo světlo. A viděl Bůh světlo, že bylo dobré, i oddělil Bůh světlo ode tmy. A nazval Bůh světlo dnem, a tmu nazval nocí. I byl večer, a bylo jitro, den jeden. Řekl také Bůh: Buď klenba uprostřed vod, a děl vody od vod. I stalo se tak. I učinil Bůh tu oblohu; a oddělil vody, kteréž jsou pod oblohou, od vod, kteréž jsou nad oblohou. I nazval Bůh oblohu nebem. A viděl Bůh, že to bylo dobré. I byl večer, a bylo jitro, den druhý. Řekl také Bůh: Shromážděte se vody, kteréž jsou pod nebem, v místo jedno, ať se ukáže místo suché. A stalo se tak. Shromáždila se voda, která byla pod nebem, na jedno místo a ukázala se souš. I nazval Bůh místo suché zemí; shromáždění pak vod nazval mořem. A viděl Bůh, že to bylo dobré. Potom řekl Bůh: Ať vyrostou ze země tráva a bylina vydávající semena podle rodu svého a podoby, a strom plodný, nesoucí ovoce se semeny podle pokolení jeho na zemi. I stalo se tak. I stalo se tak. I vydala země trávu a bylinu nesoucí semeno podle pokolení svého a podoby, i strom přinášející ovoce, v němž bylo símě jeho podle pokolení jeho na zemi. A viděl Bůh, že to bylo dobré. I byl večer, a bylo jitro, den třetí. (*Genesis 1,1—13*)

2.) Z knihy čísel čtení

Za dávných časů Balám viděl, že se Hospodinu líbí, aby Izraeli žehnal...

A pozdvihl oči svých, viděl Izrael bydlící ve stanech podle svých pokoleních. A tu byl nad ním duch Boží. I pronesl podobenství své: Řekl Balám, syn Beorův, muž mající otevřené oči; výrok toho, jenž slyší řeč Boha silného, kterýž má vidění od všemohoucího, kterýž když padne do vytržení, otevřené má oči: Jak velmi krásní jsou stánkové tvoji, Jákobe! příbytkové tvoji, Izraeli! Tak jako se potokové rozšiřují, jako zahrady vedle řeky; jako stromoví aloes, kteréž štíplil Hospodin, jako cedry při vodách. Potečou vody z vědra jeho, a símě jeho zavlažováno je při vodách mnohých; a král jeho vyvýšen bude více než Agag, a povzneseno bude království jeho. Bůh silný vyvedl jej z Egypta, jako udatnost jednorožcova jest jemu; zhltnou národy protivnické, a kosti jejich potře a střelami svými prostřílí; Složil se a ležel jako lev, a jako lvice zuřivá; kdo jej vzbudí? Kdo ti žehnat bude, budiž požehnan; a kdo by tě proklínal, bude zlořečený. Vidím jej, ale není tady; hledím na něj, ale ne zblízka; vyjde hvězda z Jákoba, a povstane žezlo z Izraele, které srazí knížata Moabská, a zničí všechny syny Šétovy; I bude Edom podmaněn, a Seír ve vladářství přijde nepřátelům svým; neboť Izrael zmužile si počínati bude. (*Num 24,2—9 17—18*)

3.) Z proroctví Micheáše čtení

Ve dnech oněch pravil Hospodin...

V ten den, dí Hospodin, ujmu se chromé, a zapuzenou shromáždím, i tu, kteréž jsem

zle činil; i dám té chromé ženě potomky, a pryč zapuzená stane se národem silným; a bude kralovati Hospodin nad nimi, na hoře Sion od tohoto času až na věky.

Ale ty, Betléme Efratský, jakkoliv jsi nejmenší mezi tisíci Judskými, z tebe mi vyjde ten, kterýž má býti Panovníkem v Izraeli, a jehož původ je od pradávna, hned ode dnů věčných. Protož, ač je nechá rozehnat, až ta, kteráž rodí, porodí, navrátí se ostatek bratří jeho k synům Izraelským. I stane a pásti je bude v síle Hospodinově, a u velebnosti jména Hospodina Boha svého; i budou bezpečně bydleti, nebo již velikomocný bude až do končin země. (*Mich 4,6—7; 5,2—4*)

Nyní se zpívá tropar

4.) Z proroctví Isaiášova čtení

Tak praví Hospodin...

I vzejde proutek z pařezu Jesse, a výhonek z kořenů jeho vyroste a ovoce ponese. Na něm spočine Duch Hospodinův, Duch moudrosti a rozumnosti, Duch rady a síly, Duch poznání a bázně Hospodinovy; A bude naplněn bázni Hospodinovou, a nebude podle vidění očí svých soudit, ani trestati podle toho, co uši jeho slyší; ale souditi bude chudé podle spravedlnosti, a v pravosti rozhodovat nad tichými v zemi. Bíti zajisté bude zemi žezlem úst svých, a dechem rtů svých zabije bezbožného. Nebo spravedlnost bude pásem na bedrech jeho, a ledví jeho bude přepásáno pravdou. I bude přebývat vlk s beránkem, a levhart vedle kozlátka odpočívati; taktéž tele a lev i krmný dobytek spolu budou, a malé dítě je povede. Kráva a medvědice spolu pásti se budou, a mláďata jejich vedle sebe ležeti budou; lev pak jako dobytče slámu jísti bude. Dítě kojené si bude hrát nad děrou zmije, a odstavené dítko směle sáhne rukou svou do doupěte baziliška. Nikdo už nebude páchat zlo, aniž kdo koho zahubí po celé mé hoře svaté; neboť země naplněna bude poznáním Hospodina, jako je moře naplněno vodami. A bude v ten den, že

kořen Jesse, který stane se korouhví národům, pohané snažně vyhledávati budou; neboť odpočinutí jeho bude slavné. (*Isai 11,1—10*)

5.) Z proroctví Jeremiášova čtení

Takový je náš Bůh, jiný se mu nemůže rovnat. Vynalezl všechny cesty rozumnosti a dal je svému služebníkovi Jákobovi, Izraeli, svému milému. Tak se ukázala moudrost na zemi a setkala se s lidmi.

Moudrost, to je kniha Božích nařízení, zákon trvajících navěky. Všichni, kdo se jí drží, dojdou života, kdo ji opustí, zemřou. Obrát se, Jákobe, a chop se jí, jdi za září jejího světla. Svou slávu nedávej jinému, a cizímu národu své výsady. Blaze nám, Izraeli, že je nám známo, co se líbí Bohu. (*Jerem – Baruch 3,36—38; 4,1—4*)

6.) Z proroctví Danielova čtení

Pravil Daniel Nabuchodonosorovi...

Ty, králi, viděl si; a hle, obraz nějaký veliký, (obraz ten byl znamenitý a lesk jeho náramný,) stál proti tobě, na pohledění byl hrozný. Toho obrazu hlava byla ze zlata výborného, hrud' jeho a ramena jeho ze stříbra, a břicho jeho i bedra jeho z mědi. Stehna jeho ze železa, nohy jeho částečně ze železa a částečně z hlíny; Hleděls na to, jak se utrhla kámen, kterýž nebyl v rukou, a udeřil obraz ten v nohy jeho železné a hliněné a rozdrtil je. A tím rozdrčeno bylo spolu železo, hlína, měď, stříbro i zlato; a bylo to všecko jako plevy na humně v době letní, a odnesl to vítr, takže na jejich místě není nic. Kámen pak ten, kterýž udeřil v obraz, stal se velikou skálou a zaplnil všecko zemi. Toť jest ten sen; výklad jeho také povíme králi: Ty, králi, jsi král králů; neboť Bůh nebeský dal tobě království, moc a sílu i slávu. A všechna místa, kde přebývají synové lidští, zvěř polní i ptactvo nebeské dal v ruku tvou; a pánem tě ustavil nad vším tím; ty jsi ta hlava zlatá. Ale po tobě povstane království jiné, nižší než tvé, stříbrné; a jiné království – třetí, měděné,

kteřé bude mít moc nad celou zemí. Království to čtvrté bude tvrdé jako železo; neboť jako železo drtí a drobí všecko, tak pravím, to království jako železo, kteréž roztrhne cokoli, i ono potře a roztrhne všecko. Že si pak viděl nohy a prsty, dílem z hlíny hrncířské, a dílem ze železa, znamená království rozdělené, v němž bude něco pevnosti železa, protože jsi viděl železo smíšené s hlínou jalovou. Ale prsty noh částečně ze železa a částečně z hlíny, znamenají království z části pevné a z částky křehké. A že si viděl železo smíšené s hlínou jílovou, ukazuje, že se mísit budou vespolek lidé, avšak nepřilnou jeden k druhému, tak jako železo neodrží se s hlínou. Za dnů těch králů pak dá Bůh nebeský povstat království, kteréž na věky nebude zničeno, a království to nikomu jinému nepřipadne. Potře a konec učiní všechněm těm (předchozím) královstvím, samo pak trvat bude na věky. Vždyť jsi viděl, že se s hory utrhla kámen, který nikdo neměl v ruce, a rozdrtil železo, měď, hlínu, stříbro a zlato. Toť jest, což Bůh veliký oznámil králi, co býti má budoucnu; a pravý jest sen ten i věrný výklad jeho. (*Dan 2,31—45*)

Nyní se zpívá tropar

7.) Z proroctví Isaiášova čtení

Lid, který chodí v temnotách, uvidí velké světlo; nad těmi, kdo sídlí v zemi stínu smrti, zazáří světlo.

Dítě se nám narodí, syn dán nám bude; i bude vladařství na rameni jeho, a nazváno bude jméno jeho: Předivný, Rádce, Bůh silný, Rek udatný, Otec věčnosti, Král pokoje. Rozšíření toho vladařství a pokoje nebude konce, a usedne na stolicí Davidově a na království jeho. V řád je uvede a utvrdí v soudu a v spravedlnosti, od tohoto času až na věky. Horlivost Hospodina zástupů to učiní. (*Isai 9,6—7*)

8.) Z proroctví Isaiášova čtení

Mluvil Hospodin k Achasovi, řka...

Požádej sobě znamení od Hospodina Boha svého, buď dole hluboko, aneb na hoře vysoko. I řekl Achas: Nebudu žádat, aniž budu pokoušeti Hospodina. Tedy řekl prorok: Slyšte nyní, dome Davidův! Což jest vám málo lidem býti na obtíž, že i Bohu mému na obtíž jste? Protož sám Pán dá vám znamení: Hle, panna počne a porodí syna, a nazve jméno jeho Immanuel (to je: S námi Bůh). Smetanu a med jísti bude, aby uměl zavrhnout zlé a zvoliti dobré. Dříve než bude umět dítě to zavrhnout zlé a zvolit dobré, opuštěna bude země, kterou si ošklivíš kvůli dvěma králům jejím.

I řekl mi Hospodin: Vezmi si knihu velikou, a napiš do ní písmem lidským toto: „K rychlé kořisti pospíchá lupič.“ I vzal jsem si za věrné svědky toho – Uriáše kněze, a Zachariáše syna Jeberechiášova. V tom přiblížil jsem se k prorokyni, kteráž počala a porodila syna. I řekl mi Hospodin: Dej mu jméno – „K rychlé kořisti pospíchá lupič.“ Neboť dříve než bude uměti to dítě volat: „Otče můj! matko má!“ odejme zboží damašské a loupeže samařské lid krále asyrského. I dál ještě mluvil Hospodin ke mně řka: Poněvadž pohrdl lid ten vodami Siloe tiše tekoucími, a veselí se s Rezinem a synem Romeliášovým: proto hle, Pán uvede na ně vody, řeky pravím násilné a mnohé; totiž krále asyrského a všecku slávu jeho. Takže vystoupí ze všech svých řečišť a bude se valit přes všecky břehy své. Půjde i přes Judu, rozleje se a zaplaví ho, až mu k hrdlu dosáhne, a rozpjatá křídla jeho naplní šířkou země tvé, ó Immanueli. Spojte se tedy národové, stejně potřeňte budete; pozorujte to i všechny daleké země. Přepásejte se, stejně budete zničeni; přepásejte se, pravím však, zděsíte se. Dohodněte se, dohoda bude zmařena; mluďte slova, neobstojí; neboť s námi jest Bůh silný.

S námi Bůh, pochopte národové.

(*Isai 7,10—16 pol.; 8,1 /-4; 8,- / —10*)

Malá ektenie

Na liturgii čtení apoštola:

Kněz: Velemoudrost.

Žalmista: Čtení z listu svatého apoštola Pavla k Židům.

Kněz: Pozor mějme!

Mnohokrát a mnohými způsoby mluvil Bůh k otcům ústy proroků; v tomto posledním čase k nám promluvil ve svém Synu, jehož ustanovil dědicem všeho a skrze něhož stvořil i věky. On, odlesk Boží slávy a obraz Jeho Osoby, nese všecko slovem moci své. Když skrze sebe samého vykonal očistění hříchů našich, usedl na pravici trůnu velebnosti (Boží) na výsostech a stal se o to vznešenějším než andělé, čím slavnější je jméno, které zdědil. Komu kdy z andělů (Bůh) řekl: 'Ty jsi můj Syn, já jsem tě dnes zplodil!' A jinde se

praví: 'Já mu budu Otcem a on mi bude Synem.' A když uvádí Prvorozeného do světa, praví opět: 'Ať se mu pokloní všichni andělé Boží!' O andělech je řečeno: 'Anděly své utvořil jako duchy a služebníky své jako plamen ohnivý.' O Synovi však: 'Tvůj trůn, Bože, je na věky věků a žezlo práva je žezlem tvého království, zamiloval sis spravedlnost a nenávidíš nepravost, proto pomazal tebe, Bože, Bůh tvůj olejem radosti nad všechny tvé druhy.' A dále: 'Ty, Pane, jsi na počátku založil zemi, a nebesa jsou dílem tvých rukou. Ona pominou, ty však zůstáváš; nebesa zvětšejí jako oděv, svineš je jako plášť a jako šat se změní, ty však jsi stále týž a tvá léta nikdy neustanou.' (*Žid 1,1—12*)

(Kralický překlad kompilovaný s ekumenickým; kromě Baruch. Apoštol upraven dle petrohradského synod. překl.; pracovní verze, 2002 b)